Kraków, dnia 6 października 2026 r.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

do wiadomości:
Minister Zdrowia

PETYCJA

w sprawie ustanowienia jednolitych minimalnych wymagań rekrutacyjnych na kierunek lekarski i lekarsko-dentystyczny

Działając na podstawie art. 2 ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w interesie publicznym wnoszę o podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce jednolitych minimalnych wymagań dotyczących przedmiotów maturalnych uwzględnianych w rekrutacji na jednolite studia magisterskie na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym.

I. Przedmiot petycji

Wnoszę o wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą rekrutacja na kierunek lekarski i lekarsko-dentystyczny, niezależnie od statusu uczelni jako publicznej albo niepublicznej oraz niezależnie od ministra sprawującego nad nią nadzór, będzie wymagała uwzględnienia w postępowaniu rekrutacyjnym co najmniej:

1. wyniku egzaminu maturalnego z biologii oraz

2. wyniku egzaminu maturalnego z co najmniej jednego spośród następujących przedmiotów: chemia, fizyka albo matematyka.

Uczelnie zachowywałyby możliwość samodzielnego ustalania sposobu przeliczania wyników, wag poszczególnych przedmiotów, zasad kwalifikacji oraz progów punktowych.

Alternatywnie postuluję ustanowienie w ustawie wyraźnej delegacji ustawowej dla ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, działającego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, do określenia w rozporządzeniu minimalnych wymagań przedmiotowych obowiązujących przy rekrutacji na kierunek lekarski i lekarsko-dentystyczny.

Celem postulowanej regulacji nie jest ujednolicenie progów punktowych ani pozbawienie uczelni autonomii rekrutacyjnej, lecz określenie minimalnego wspólnego poziomu wymagań wejściowych dla studiów prowadzących do uzyskania tych samych, ustawowo regulowanych kwalifikacji zawodowych.

II. Obecny stan prawny

Zgodnie z art. 70 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uczelnia samodzielnie ustala warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób jej przeprowadzenia. Regulacja ta znajduje zastosowanie również do kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego.

Jednocześnie kształcenie na tych kierunkach podlega szczególnym, ogólnokrajowym standardom. Państwo określa wymagane efekty uczenia się, organizację procesu kształcenia oraz warunki uzyskania kwalifikacji zawodowych. Oznacza to, że końcowy standard kwalifikacji jest jednolity, podczas gdy minimalne wymagania wejściowe wobec kandydatów pozostają w zasadniczej mierze w gestii poszczególnych uczelni.

III. Ustalenia wynikające z odpowiedzi Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

W odpowiedzi z dnia 6 października 2026 r., znak BM-WKN.0181.314.2026.ANL.2, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wskazało między innymi, że:

1. nie posiada analiz ani dokumentów dotyczących zróżnicowania kryteriów rekrutacji na kierunek lekarski pomiędzy poszczególnymi uczelniami;

2. nie posiada dokumentów dotyczących zasadności albo potrzeby ustanowienia ogólnokrajowych minimalnych wymagań rekrutacyjnych;

3. nie posiada zestawień uczelni, w których możliwe jest zakwalifikowanie kandydata bez uwzględnienia wyniku egzaminu maturalnego z biologii albo chemii;

4. nie prowadziło prac legislacyjnych, analiz ani konsultacji dotyczących ograniczenia autonomii uczelni w zakresie ustalania przedmiotów maturalnych będących podstawą rekrutacji na kierunek lekarski;

5. nie prowadzi analiz dotyczących związku pomiędzy wynikami rekrutacji lub przedmiotami maturalnymi kandydatów a wynikami osiąganymi podczas studiów, rezygnacjami ze studiów lub wynikami Lekarskiego Egzaminu Końcowego.

Ministerstwo wskazało zarazem, że nie ma podstaw prawnych do wydawania uczelniom wytycznych, zaleceń lub stanowisk dotyczących kryteriów rekrutacji, ponieważ uczelnie – w ramach ustawowej autonomii – samodzielnie ustalają warunki i sposób rekrutacji.

Jednocześnie MNiSW wyjaśniło, że opis kompetencji oczekiwanych od kandydata jest elementem dokumentacji dotyczącej utworzenia studiów, a warunki i kompetencje oczekiwane od kandydatów na kierunek lekarski są weryfikowane przez Polską Komisję Akredytacyjną zarówno przy opiniowaniu wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów, jak i w ramach późniejszej oceny programowej.

Powstaje zatem sytuacja, w której kompetencje kandydata są uznawane za element istotny z punktu widzenia oceny jakości kształcenia, ale ustawodawca nie ustanowił minimalnego wspólnego standardu tych kompetencji.

IV. Ustalenia wynikające z odpowiedzi Ministra Zdrowia

W odpowiedzi z dnia 21 września 2026 r., znak RKLU.0164.21.2026.AC, Ministerstwo Zdrowia wskazało między innymi, że:

1. nie prowadziło i nie prowadzi prac dotyczących minimalnego przygotowania osób rozpoczynających studia na kierunku lekarskim;

2. nie posiada analiz dotyczących zależności pomiędzy przedmiotami maturalnymi i wynikami rekrutacji kandydatów a późniejszymi wynikami Lekarskiego Egzaminu Końcowego;

3. przy corocznym ustalaniu limitów przyjęć na kierunek lekarski kryteria rekrutacyjne stosowane przez poszczególne uczelnie nie są uwzględniane;

4. Minister Zdrowia nie ingeruje w kryteria rekrutacyjne ustalane przez uczelnie;

5. w ramach prac nad zmianami standardu kształcenia lekarza w latach 2024–2026 nie analizowano przygotowania kandydatów rozpoczynających studia ani potrzeby ujednolicenia wymagań wejściowych;

6. na uczelniach medycznych nadzorowanych przez Ministra Zdrowia konieczny jest wynik egzaminu maturalnego z biologii lub chemii.

Ministerstwo Zdrowia wskazało ponadto wprost, że ewentualna zmiana polegająca na wprowadzeniu powszechnych wymogów rekrutacyjnych wiązałaby się ze zmianą ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

V. Niespójność obecnego systemu

Obecny model prowadzi do niespójności systemowej. Państwo szczegółowo reguluje końcowy standard kształcenia lekarza i lekarza dentysty, a jednocześnie nie określa minimalnego poziomu przygotowania kandydatów z nauk przyrodniczych na etapie wejścia do tego systemu.

Państwo w szczególności:

- określa standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentysty;
- określa wymagane efekty uczenia się;
- reguluje minimalną organizację i wymiar kształcenia;
- określa warunki uzyskania prawa wykonywania zawodu;
- poddaje kierunki lekarskie ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
- ustala corocznie limity przyjęć na studia lekarskie i lekarsko-dentystyczne w poszczególnych uczelniach.

Jednocześnie z odpowiedzi obu właściwych ministerstw wynika, że organy państwa nie prowadziły dotychczas systemowych analiz dotyczących minimalnego przygotowania

kandydatów ani skutków zróżnicowania kryteriów rekrutacji. Brak regulacji nie jest więc następstwem udokumentowanej analizy wykazującej zbędność minimalnych wymagań, lecz stanowi rezultat pozostawienia tej materii autonomii uczelni.

VI. Uczelnie publiczne i niepubliczne

Szczególnego znaczenia problem nabiera wobec prowadzenia kierunku lekarskiego zarówno przez uczelnie publiczne, jak i niepubliczne. Status prawny podmiotu prowadzącego studia nie zmienia charakteru kwalifikacji zawodowej uzyskiwanej przez absolwenta.

Absolwent kierunku lekarskiego uczelni niepublicznej, po spełnieniu ustawowych warunków, może uzyskać takie same kwalifikacje zawodowe i prawo wykonywania zawodu lekarza jak absolwent uczelni publicznej. Skoro końcowe kwalifikacje zawodowe mają charakter jednolity, zasadne jest rozważenie ustanowienia również minimalnego, wspólnego standardu przygotowania kandydatów rozpoczynających to kształcenie.

Postulowana regulacja powinna obowiązywać wszystkie uczelnie na identycznych zasadach i nie powinna prowadzić do uprzywilejowania żadnej kategorii szkół wyższych.

VII. Autonomia uczelni a minimalny standard ustawowy

Postulowana zmiana nie wymaga zniesienia autonomii rekrutacyjnej uczelni. Autonomia ta mogłaby nadal obejmować ustalanie progów punktowych, wag poszczególnych przedmiotów, algorytmów przeliczeniowych i dodatkowych kryteriów kwalifikacyjnych w granicach ustawy.

Ustawodawca określałby jedynie minimalną granicę tej swobody, uzasadnioną szczególnym charakterem kształcenia prowadzącego do wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty. Rozwiązanie takie pozwalałoby pogodzić autonomię uczelni z odpowiedzialnością państwa za jakość kształcenia w zawodach bezpośrednio związanych z ochroną życia i zdrowia.

VIII. Proponowany kierunek zmiany ustawy

Jednym z możliwych rozwiązań byłoby uzupełnienie art. 70 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce o regulację przewidującą, że w przypadku rekrutacji na jednolite studia magisterskie na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym warunki rekrutacji obejmują wynik egzaminu maturalnego z biologii oraz wynik egzaminu maturalnego z co najmniej jednego z przedmiotów: chemia, fizyka albo matematyka.

Możliwe jest także zastosowanie rozwiązania delegacyjnego i upoważnienie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, działającego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, do określenia w rozporządzeniu szczegółowych minimalnych wymagań przedmiotowych obowiązujących przy rekrutacji na te kierunki.

Przedstawione rozwiązania mają charakter kierunkowy. Istotą postulatu jest ustawowe przesądzenie, że autonomia uczelni w zakresie rekrutacji na kierunek lekarski i lekarsko-dentystyczny podlega minimalnym wymaganiom wspólnym dla wszystkich podmiotów prowadzących te studia.

IX. Wnioski

Wnoszę o:

1. dokonanie analizy zasadności ustanowienia ogólnokrajowych minimalnych wymagań rekrutacyjnych na kierunek lekarski i lekarsko-dentystyczny;

2. podjęcie prac legislacyjnych nad odpowiednią zmianą ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;

3. objęcie przyszłą regulacją wszystkich uczelni prowadzących kierunek lekarski i lekarsko-dentystyczny, niezależnie od ich publicznego albo niepublicznego charakteru;

4. przeprowadzenie konsultacji z Ministrem Zdrowia, Polską Komisją Akredytacyjną, przedstawicielami uczelni prowadzących kierunki lekarskie oraz środowiskiem lekarskim;

5. poinformowanie mnie o sposobie rozpatrzenia niniejszej petycji oraz o stanowisku Ministra w przedmiocie podjęcia postulowanych prac legislacyjnych.

Problem dotyczy nie tylko organizacji rekrutacji na studia, lecz także określenia minimalnych wymagań wejściowych do systemu kształcenia prowadzącego do wykonywania zawodu, którego prawidłowe wykonywanie bezpośrednio wpływa na życie i zdrowie pacjentów.

Zasadność pozostawienia pełnej swobody w zakresie wyboru przedmiotów maturalnych będących podstawą rekrutacji powinna być wynikiem świadomej decyzji ustawodawcy opartej na analizach i danych. Tymczasem z odpowiedzi obu właściwych ministerstw wynika, że zagadnienie minimalnego przygotowania kandydatów i potrzeby ujednolicenia wymagań wejściowych nie było dotychczas przedmiotem systemowej analizy organów państwa.

Podpisano przez/ Signed by: [redacted]
Data/ Date: 06.10.2026 15:04
mSzafir

[redacted]

Załączniki:

1. odpowiedź Ministra Zdrowia z dnia 21 września 2026 r., znak RKLU.0164.21.2026.AC;

2. odpowiedź Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 października 2026 r., znak BM-WKN.0181.314.2026.ANL.2.